

Antidiscriminatie- programma Gelijk=Gelijk? in het voetbal

3 januari 2022

Diversión

***In 2021 brachten we Gelijk=Gelijk? naar de voetbalwereld!
In dit artikel vertellen peer educator Boaz Krone en
projectleider Selim Helmi hoe we ons bij Diversion inzetten
tegen discriminatie en racisme in het voetbal.***

Hij weet het nog goed. Boaz Krone voetbalde bij een Amsterdamse club, toen twee jongens in zijn team ruzie kregen en elkaar begonnen uit te maken voor 'kankerjood'. Ik zit hier, hè, zei Boaz, waarop de jongens zeiden: 'We bedoelen j'ou niet'. En dat was dat. 15 jaar was Boaz.

Veertien jaar later is dat totaal anders en zet Boaz zijn verhaal in om de voetbalwereld te helpen veranderen. Boaz, Joods en net afgestudeerd antropoloog, is peer educator bij het antidiscriminatieprogramma Gelijk=Gelijk? in het voetbal, een pilotproject dat sinds mei 2021 loopt. Samen met andere jonge rolmodellen zet hij zijn persoonlijke ervaringen in voor maatschappelijke verandering. Zo breekt Boaz bij voetbalclubs het gesprek over discriminatie en vooroordelen open onder jonge spelers uit selectieteams en hun coaches.

'Ik maak al een groot deel van mijn leven mee dat 'Jood' als scheldwoord gebruikt wordt of dat mensen complottheorieën over Joden verspreiden, ook in de voetbalwereld. Ik zie het gemak waarmee ook in de voetbalwereld wordt gescholden met 'Jood'.' Hij noemt de spreekwoorden waar supporters massaal antisemitische leuzen roepen. 'Alsof ik in een slechte film terecht ben gekomen, zo voelt dat.'

Het maatschappelijke vraagstuk waarvoor Boaz zich via het programma inzet, gaat verder dan het gebruik van scheldwoorden of 'erenamen' tegengaan. Centraal staat het aanpakken van discriminatie in de hele samenleving.

Dat is de reden voor Diversion - dat Gelijk=Gelijk? al jaren succesvol inzet om discriminatie te bestrijden in het onderwijs - om ook het sportveld op te gaan, zegt Selim Helmi. Hij is projectleider bij Diversion én groot voetbalfan. 'Wie denkt dat racistische spreekwoorden op zichzelf staande uitwassen zijn in het professionele voetbal, heeft het bij het verkeerde eind.'

Racisme, antisemitisme en homohaar zijn net zo goed een probleem van het amateurvoetbal. Van het veld tot aan de kleedkamer, het is zo genormaliseerd dat jonge spelers die het meemaken of voor hun ogen zien gebeuren er maar niks van zeggen. Het zal er wel bij horen, denken ze. Dat mogen we gewoon niet accepteren.'

Zijn maatschappelijke bijbaan als peer educator bij Gelijk is Gelijk? past Boaz als een jas. Van jonge spelers hoort hij hoe hard het er soms aan toe kan gaan. 'De kleedkamer is een plek zonder trainers en ouders. Er is een bepaalde kleedkamerhumor, waarbij spelers elkaar afzeiken. 'Flikker' naar iemand roepen wordt als geintje gezien. De realiteit is dat het voor jonge voetballers die niet hetero zijn, moeilijk is om voor hun geaardheid uit te komen,' aldus Boaz.

Deelnemers vertellen hem tijdens het project waar ze tegenaan lopen, wat ze meemaken op het veld. 'Ze hebben het over het gevoel van onveiligheid dat ze ervaren. Ze maken mee dat 'homo' of 'Jood' als scheldwoord wordt gebruikt. Dat een Surinaamse teamgenoot voor 'aap' werd uitgemaakt. In het project leer ik aan hen hoe je samen normeert. We maken afspraken over wat oké is, of wat niet. We formuleren gedragsregels, bijvoorbeeld dat je als team een tegenstander erop mag aanspreken als hij discriminerende opmerkingen maakt.'

Discriminatie bespreekbaar blijven maken, is ontzettend belangrijk, zegt de peer educator. 'Anders leren jonge mensen de pijn die het doet te negeren en worden ze er ongevoelig door. Ze raken afgestompt. Dat moet je niet willen.'

De spelers beseffen tijdens het programma dat Boaz zelf ook het een en ander heeft meegemaakt. 'Ze kunnen mij het achterste van hun tong laten zien, soms meer dan bij iemand met wie ze een hiërarchische band hebben. Tuurlijk wordt er ondanks het serieuze onderwerp ook gelachen. Maar ze weten dat we respectvol met elkaars persoonlijke verhalen omgaan.'

Niet veel verenigingen wagen zich eraan om dit thema openlijk binnen de club te bespreken, zegt Selim. Daarom is de projectleider zo blij met de voetbalclubs die meedoen. 'Onze aanpak werkt alleen omdat er clubs zijn

die de urgentie voelen en bereid zijn hun nek uit te steken, ook al is het onderwerp beladen. We helpen ze met dit programma hun maatschappelijke verantwoordelijkheid in te vullen. We zijn bij Diversion dan ook vastbesloten om samen met deze clubs discriminatie in het voetbal tot het verleden te laten behoren.'

En de peer educators zijn natuurlijk de echte helden, benadrukt Selim. 'We zien dat wat al werkte in het klaslokaal, ook werkt in het voetbal. Peer educators als Boaz laten leiderschap zien door zich kwetsbaar op te stellen en hun eigen ervaringen te delen, en dat breekt het gesprek open.' Maar er is meer nodig. 'Het is noodzakelijk dat profclubs ook verantwoordelijkheid nemen. Meer afstand nemen van onacceptabel gedrag van supporters, en ingrijpen waar ze kunnen. Vaak doen nu belangengroepen als het CIDI en het COC aangifte bij strafbaar gedrag in plaats van de clubs zelf. Zonder een sterke rol van profclubs zullen antisemitisme, homofobie en racisme niet snel verdwijnen.'

Voetbalclubs zijn juist verbindend, zegt Boaz. 'Iedereen kan er spelen, ongeacht je afkomst of de buurt waaruit je komt. Tenminste, zo zou het moeten zijn.' Selim vult aan: 'Laat dát onze nieuwjaarswens zijn. Laten we in 2022 samen met zo veel mogelijk clubs en jonge rolmodellen ervoor zorgen, dat voetbal écht een sport van iedereen is.'

Meer info of contact?

Ga naar www.diversion.nl.

Diversio